

Akuzativ singulár – spisovná čeština.

The accusative singular – standard Czech

case	function – example – prepositions	adjectives	nouns with majority endings	M nouns ending in -ž, -š, -č, -ř, -c, -j, -tel + nouns with minority endings
1. nominative Kdo? Co?	<i>The dictionary form. It expresses the subject.</i> E. g. To je student. Káva je dobrá.	dobrý kvalitní dobrý kvalitní dobrá kvalitní dobré kvalitní	student banán káva auto	muž, soudce, kolega čaj židle, kancelář, místnost nádraží, moře, kuře
2. genitive Koho? Čeho?	<i>It expresses possessive or partitive meaning.</i> E. g. Kniha studenta Trochu kávy bez, během, blízko, do, kolem, kromě, místo, od, podle, podél, u, uprostřed, vedle, z, za	dobrého kvalitního dobrého kvalitního dobré kvalitní dobrého kvalitního	studenta banánu / lesa kávy auta	muže, soudce, kolegy čaje židle, kanceláře, místnosti nádraží, moře, kuřete
3. dative Komu? Čemu?	<i>It expresses indirect object.</i> E. g. Dám dárek studentovi. Volám kamarádce. díky, k, kvůli, naproti, proti	dobrému kvalitnímu dobrému kvalitnímu dobré kvalitní dobrému kvalitnímu	studentu /-ovi banánu kávě autu	muži /-ovi, soudci, kolegovi čaji židli, kanceláři, místnosti nádraží, moři, kuřeti
4. accusative Koho? Co?	<i>It expresses the direct object.</i> E. g. Mám kamaráda. Piju kávu. mezi, na, nad, o, pod, po, pro, před, přes, skrz, za	dobrého kvalitního dobrý kvalitní dobrou kvalitní dobré kvalitní	studenta banán kávu auto	muže, soudce, kolegu čaj židli, kancelář, místnost nádraží, moře, kuře
5. vocative	<i>It is used for addressing people or animals.</i>	dobrý kvalitní dobrá kvalitní	Ivane! Jano!	Marku! Aleši! Honzo! Jiří! Lucie! Carmen! Paní!
6. locative Kom? Čem?	<i>It expresses location. It always has a preposition.</i> E. g. Jsem v Anglii. Studuju na univerzitě. na, o, po, při, v	dobrém kvalitním dobrém kvalitním dobré kvalitní dobrém kvalitním	studentu /-ovi banánu /-ě kávě autu /-ě	muži /-ovi, soudci, kolegovi čaji židli, kanceláři, místnosti nádraží, moři, kuřeti
7. instrumental Kým? Čím?	<i>It expresses the means by or through which an action is carried out.</i> E. g. Jedu autem. Píšu perem. mezi, nad, pod, před, s, za	dobrým kvalitním dobrým kvalitním dobrou kvalitní dobrým kvalitním	studentem banánem kávou autem	mužem, soudcem, kolegou čajem židlí, kanceláři, místnosti nádražím, mořem, kuřetem

1. For the endings in colloquial Czech, see page 224. For the plural, see page 94 and the chart on page 223.

2. Exceptions in *Ma* nouns: král – krále, Francouz – Francouze, Klaus – Klause.

3. Mobile -e-: pes – psa, blážen – blázna, Karel – Karla. For more about mobile -e-, see page 228.

4. Stem changes: kůň – koně. For more about this, see page 228.

5. *Ma* nouns ending in pronounced -i/-í/-y are declined like adjectives: Jiří – Jiřího, Billy – Billyho.

F nouns ending in pronounced -i/-í/-y/-o or in a consonant do not change: Gudrun, Ruth, Maiako.

6. To denote cases, Czechs usually do not use the terms like “accusative, genitive” etc. They most commonly use the case numbers (1–7) or the “case questions” (e. g. koho, co).

Zájmena v akuzativu

Pronouns in the accusative

Personal pronouns

	já	ty	on	ona	ono	my	vy	oni
Short forms	mě	tě	ho	ji	ho	nás	vás	je
Long forms	mě	tebe	jeho	ji	jeho	nás	vás	je
After prepositions	mě	tebe	něho	ni	něho	nás	vás	ně

Notes:

1. Short forms of personal pronouns are members of the „Second Position Club”. See page 229.
2. Long forms are used if you want to stress the pronoun, e. g.: Miluju tě. Miluju ho. **X** Miluju tebe, a ne jeho.

Demonstrative pronouns – singular and plural

	Ma	Mi	F	N
ten, ta, to	toho	ten	tu	to
ti, ty, ty, ta	ty	ty	ty	ta

Possessive pronouns – singular

the nominative sg.	the accusative sg.			
	Ma	Mi	F	N
můj, moje, moje	mého	můj	moji/mou	moje/mé
tvůj, tvoje, tvoje	tvého	tvůj	tvoji/tvou	tvoje/tvé
jeho	jeho	jeho	jeho	jeho
její	jejího	její	její	její
náš, naše, naše	našeho	náš	naši	naše
váš, vaše, vaše	vašeho	váš	vaši	vaše
jejich	jejich	jejich	jejich	jejich

Possessive pronouns – plural

the nominative pl.	the accusative pl.
moji, moje, moje, moje	Mi, Ma, F, N
tvoji, tvoje, tvoje, tvoje	mé/moje
jeho	tvé/tvoje
její	jeho
naši, naše, naše, naše	její
vaši, vaše, vaše, vaše	naše
jejich	vaše
	jejich

Notes:

1. You will hear the forms **mýho, tvýho, mý, tvý** in colloquial Czech.
2. Note the similarities between the declension of possessive and demonstrative pronouns (see here) and the declension of adjectives (see page 223).

Pád: akuzativ

The accusative

Petr studuje **matematiku**. Eva studuje **angličtinu** a pracuje jako učitelka. Petr je o **rok** starší než Eva. Petr má rád **Evu**, Eva má ráda **Petra** a oba dva mají rádi **dobré jídlo**. Dneska ale nic nejí, protože **Evu** bolí zub a **Petra** bolí hlava. Zítra snad už budou v pořádku, protože Eva bude mít **narozeniny**. Petr kupuje pro **Evu** krásný **dárek** – **parfém** za **tisíc** korun. Bude to překvapení. Petr ještě neví, jestli **ho** schová za **skříň**, pod **postel** nebo nad **knihovnu**. **Příští sobotu** chtějí jít na **večeři** do restaurace a Petr chce dát Evě **květiny** a **dárek**. Moc se na to těší.

Petr studies mathematics. Eva studies English and works as a teacher. Petr is one year older than Eva. Petr likes Eva, Eva likes Petr, and they both like good food. However, they aren't eating anything today, because Eva has a toothache and Petr has a headache. Hopefully, they will be O. K. Tomorrow, because it's Eva's birthday. Petr is buying a present for Eva – some perfume for one thousand crowns. It'll be a surprise. Petr doesn't know yet if he is going to hide it behind the wardrobe, under the bed, or above the bookcase. They want to go to a restaurant for dinner next Saturday and Petr wants to give Eva flowers and his present. He is looking forward to it very much.

The accusative is used:

1. to express the direct object after certain verbs

Petr studuje **matematiku**. Eva studuje **angličtinu**. Petr má rád **Evu**, Eva má ráda **Petra** a oba dva mají rádi **dobré jídlo**.

Observe:

The main function of the accusative case is to express the person or thing to whom or to which an action is done. This person or thing is called the direct object. Why does Czech need special endings for the accusative case? The reason is that Czech has flexible word order. In English, word order is fixed (subject – verb – direct object). In Czech the sentence structure can be the same – or completely different:

1. Petr miluje Evu. = Petr loves **Eva** (not Marie, Jana, Monika).
2. Evu miluje Petr. = It's **Petr**, who loves Eva (not Martin, Adam, Jan).
3. Petr Evu miluje. = Petr **loves** Eva (not likes, hates, watches).

You can see that Czech needs "a signal" (that is the ending) to tell the subject and object apart. You might wonder if the Czech sentences above have different meanings. Yes, they do. The rule concerning Czech word order can be briefly expressed by the following general principle: Information that was already mentioned – or otherwise "known" – is located at the beginning of a sentence and new, or more important information is located at the end.

2. after some prepositions, e. g.:

na

Příští sobotu chtějí jít na **večeři** do restaurace. Moc se na **to** těší.

pro

Petr kupuje pro **Evu** krásný dárek – parfém za tisíc korun.

za

Petr kupuje pro Evu krásný dárek – parfém za **tisíc** korun.

v

V **jednu hodinu**, v **poledne**, v **pondělí** At one o'clock, at noon, on Monday

o

Petr je o **rok** starší než Eva.

nad, **pod**, **před**, **za**, **mezi** (These prepositions will be practised in lesson 20.)

Petr ještě neví, jestli dárek schová za **skříň**, pod **postel** nebo nad **knihovnu**.

3. in the accusative object-centered expressions

Dneska ale nic nejí, protože **Evu** bolí zub a **Petra** bolí hlava.

4. to express time

Příští sobotu chtějí jít na večeři do restaurace.